

Autorka: Biserka Čejović

Narzędzie cyfrowe nr 2 dla klasy 5

Temat: Nalewajęca mleko. Lekcja z obrazem.

Link do narzędzia: <https://tiny.pl/7rrns>

Cele:

- rozwijanie umiejętności analizy dzieła malarskiego,
- doskonalenie umiejętności odczytywania znaczeń dosłownych i przenośnych w tekstach,
- rozwijanie umiejętności analizy i interpretacji tekstów kultury,
- doskonalenie umiejętności korzystania z informacji zawartych w różnych źródłach,
- ćwiczenie umiejętności rozpoznawania elementów konstrukcyjnych utworu,
- rozwijanie umiejętności odszukiwania w tekstach współczesnej kultury nawiązań do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych,
- doskonalenie umiejętności cyfrowych.

Bibliografia:

Wisława Szymborska, *Vermeer*, w: *Tutaj*, Warszawa 2009, s. 39

<http://archiwum.nina.gov.pl/film/chwilami-zycie-bywa-znosne-przewrotny-portret-wislawy-szymborskiej>

Komentarz metodyczny:

Wprowadzanie uczniów szkoły podstawowej w świat poezji i malarstwa jest bardzo ciekawym doświadczeniem. Szczególnie łączenie tych dwóch sztuk, szukanie związków pomiędzy nimi, intersemiotyczność i intertekstualność, to prawdziwa edukacyjna przygoda. Młodsze dzieci nie boją się łączenia sztuk, swobodnie wypowiadają się na temat tego, co widzą, i co czytają. Można wykorzystać tę ich świeżość do zaprezentowania nieco innego spojrzenia na sztukę i obraz niż tradycyjny „pierwszy plan”, „drugi plan” i „tło”. Warto po prostu pooglądać razem obrazy i poczytać wiersze, dopóki ich odbiór sprawia dzieciom przyjemność i nie jest popsuty analizami, sprawdzianami i ocenami.

Pretekstem do powstania poniższej lekcji były właśnie obserwacje uczniów klas 4. oraz 5., którzy pierwszy raz wypowiedzieli się na lekcjach na temat obrazów i towarzyszących im tekstów poetyckich. Ich wypowiedzi

były nieszablonowe i odkrywcze, być może pozbawione odpowiedniego zaplecza słownikowego, ale za to bardzo inspirujące. Dzieci lubią odkrywać związki między dziełami, szukać tropów, wskazówek i powiązań. Lekcją, która może to umożliwić, jest spotkanie z malarstwem Johannesesa Vermeera i poezją Wisławy Szymborskiej.

Scenariusz przetestowano w klasach piątych i szóstych. Lekcja zajęła dwie godziny i była przeprowadzona online. Dzieci otrzymały link do prezentacji, nauczyciel również wyświetlał ją na ekranie, do którego dostęp mieli wszyscy uczniowie. Praca w zdalnej formie bywa utrudnieniem, ale w tym wypadku niemal wszyscy uczniowie chętnie dzielili się swoimi przemyśleniami, pomysłami interpretacyjnymi i wrażeniami. Szukali na obrazie odnośników i odkrywali ukryte prezentacje, obrazy i teksty. Poziom zadań okazał się odpowiedni zarówno dla uczniów z trudnościami (na przykład o podłożu dyslektycznym), jak i uczniów bez dysfunkcji.

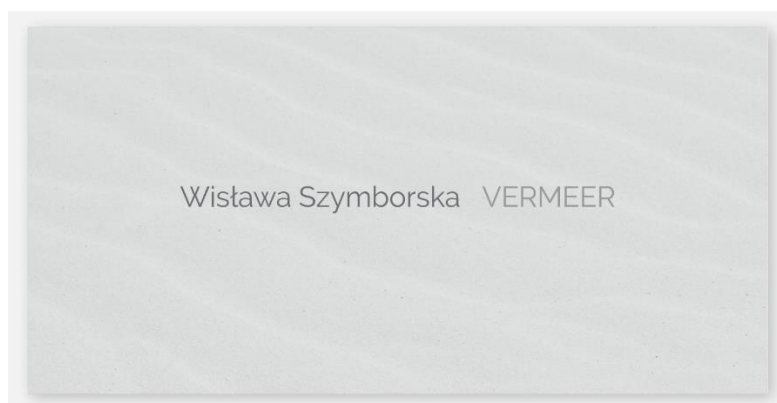
Instrukcja:

1. Prezentację można odnaleźć pod powyższym linkiem. Działa na wszystkich ekranach: komputerowych, komórkowych, tabletowych. Do jej stworzenia wykorzystano narzędzia dostępne na stronie <https://app.genial.ly>. Pierwszy slajd jest zaprojektowany bardzo oszczędnie, by uczeń od razu mógł zapoznać się z obrazem Johannesesa Vermeera pod tytułem *Nalewająca mleko* (lub: *Mleczarka*). Link do poszczególnych zadań i prezentacji są ukryte, ale zostały umieszczone na obrazie w taki sposób, by łatwo można je było odnaleźć. Kolejność wykonywania zadań jest w zasadzie dowolna – z jednym wyjątkiem – należy zacząć od napisu widocznego w prawym, górnym rogu.

Znaleźć tam można zaproszenie do udziału w lekcji i krótkie wprowadzenie do jej tematyki i zawartości prezentacji.

2. Pod fragmentem obrazu przedstawiającym dzbanek z mlekiem kryje się wiersz Wisławy Szymborskiej *Vermeer* oraz zadania z nim związane. Uczniowie pracują wspólnie, choć oczywiście wybór metody pracy uzależniony jest od nauczyciela i możliwości uczniów.

3. Interesującym uzupełnieniem poprzedniego etapu lekcji może być zapoznanie uczniów z fragmentem filmu dokumentalnego Katarzyny Kolendy-Zaleskiej o Wisławie Szymborskiej (wskazówka: kosz). Poetka

ogląda obraz *Nalewająca mleko* w Rijksmuseum, dzieli się swoimi przeżyciami i recytuje wiersz. Uczniowie mogą odpowiedzieć na pytania towarzyszące filmowi.

4. Ostatnim etapem lekcji jest zapoznanie uczniów z kilkoma innymi obrazami Vermeera (wskazówka: twarz mleczarki). Poszczególnym dziełom towarzyszą podpowiedzi i pytania interpretacyjne. Oczywiście najciekawszymi pytaniami są te stawiane samodzielnie przez uczniów.

W materiałach wykorzystano grafikę zaczerpniętą ze stron: <https://pl.wikipedia.org>